

Šta je nasilje u porodici?

Nasilje u porodici je ugrožavanje mira, tjelesne cjelovitosti i/ili psihičkog zdravlja člana porodice, odnosno svako ponašanje kojim se nanosi fizička, psihička ili seksualna bol ili patnja i/ili ekonomska šteta, kao i prijetnje koje izazivaju strah od fizičkog, psihičkog ili seksualnog nasilja i/ili ekonomske štete kod drugog člana porodice. Tu spadaju:

- svaka primjena fizičke sile na fizički ili psihički integritet člana porodice,
- svako postupanje jednog člana porodice koje može prouzrokovati ili izazvati opasnost da će prouzrokovati fizičku ili psihičku bol ili patnju,
- prouzrokovanje straha ili osobne ugroženosti ili povrede dostojanstva člana porodice ucjenom ili drugom prinudom,
- fizički napad člana porodice na drugog člana porodice, bez obzira na to da li je nastupila fizička povreda ili nije,
- verbalni napad, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrđnim imenima, te drugi načini grubog uznemiravanja člana porodice od drugog člana porodice,
- seksualno uznemiravanje,
- uhođenje i svi drugi slični oblici uznemiravanja drugog člana porodice,
- oštećenje ili uništenje zajedničke imovine ili imovine u posjedu,
- upotreba fizičkog nasilja ili prouzrokovanje straha sa ciljem oduzimanja prava na ekonomsku nezavisnost zabranom rada ili držanjem člana porodice u odnosu zavisnosti ili podređenosti,
- upotreba fizičkog i psihičkog nasilja prema djeci i zanemarivanje u njihovom odgoju,

- fizičko i psihičko nasilje prema starim, iznemoglim osobama i zanemarivanje u njihovom njegovanju i liječenju,
- nasilna izolacija ili ograničenje slobode kretanja člana porodice i
- propuštanje dužne pažnje i nepružanje pomoći i zaštite članu porodice i pored obaveze prema zakonu.

Konverzivna terapija, kao pseudo terapija kojom se nastoji promijeniti seksualna orijentacija ili rodni identitet, nije prepoznata u zakonu kao specifično krivično djelo. No svakako predstavlja nedozvoljeno ponašanje jer se njime narušava psihički i tjelesni integritet osobe i, u zavisnosti od oblika konverzivne terapije, može biti podvedena pod neko od postojećih krivičnih djela.

Ko čini porodicu?

Prema Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici FBiH porodicu čine bračni i vanbračni partneri i njihova djeca (zajednička ili iz ranijih zajednica), krvni srodnici i srodnici iz odnosa potpunog usvojenja u pravoj liniji bez ograničenja, a u pobočnoj liniji zaključno sa četvrtim stepenom; očuh, maćeha; usvojenik i usvojlac iz odnosa nepotpunog usvojenja; srodnici po tazbini zaključno sa drugim stepenom, staralac i šticećenik, hranilac i hranjenik, bivši bračni i vanbračni partneri i njihova djeca (zajednička ili iz ranijih zajednica) i njihovi roditelji, uključujući očuha i maćehu.

Zakon o zaštiti od nasilja u porodici RS nudi širu definiciju porodice pa tu spadaju i srodnici po tazbini zaključno do drugog stepena bez obzira na činjenicu da je bračna zajednica prestala, roditelji sadašnjih i bivših bračnih i vanbračnih partnera, lica koja žive ili su živjela u istom porodičnom domaćinstvu, bez obzira na srodstvo, lica koja imaju zajedničko dijete ili je dijete začeto, iako nikada nisu živjela u istom porodičnom domaćinstvu, lica koja su međusobno bila ili su još uvijek u emotivnoj ili intimnoj vezi, nezavisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom.

Kome se obratiti za pomoć?

Ukoliko smatrate da ste bili žrtva nasilja u porodici, možete se obratiti najbližoj policijskoj upravi, tužilaštvu ili centru za socijalni rad. Kontakte u policiji i tužilaštvu za LGBTQ+ osobe možete pronaći na web stranici www.stopmrznji.ba. U zavisnosti od procjene centra za socijalni rad, možete biti smješteni u neku od postojećih sigurnih kuća, s tim da sigurne kuće za žene žrtve nasilja pružaju sklonište isključivo ženama bez obzira na seksualnu orijentaciju, trans muškarcima koji nisu prošli tranziciju i trans ženama koje su u potpunosti izvršile prilagodbu spola. Žrtvama nasilja dostupan je i besplatan SOS telefon 1264 za Republiku Srpsku i 1265 za područje Federacije BiH. Telefon je aktivan 24 sata. Da bi troškovi smještaja u sigurnu kuću bili pokriveni iz državnog budžeta, potrebno je da centar za socijalni rad donese rješenje. Sigurne kuće pružaju smještaj i bez rješenja centra za socijalni rad, ali u tom slučaju ne mogu garantovati dugoročno finansiranje. Smještaj u sigurnu kuću se određuje prema mjestu prebivališta. Ukoliko u mjestu prebivališta žrtve ne postoji sigurna kuća, žrtva nasilja će biti smještena u sljedeću najbližu sigurnu kuću. Za LGBTQ žrtve nasilja u porodici uspostavljena je sigurna kuća u Sarajevu kojom rukovodi fondacija Krila nade. Sigurna kuća se ne finansira iz javnog budžeta, te pruža smještaj svim punoljetnim LGBTQ osobama iz cijele BiH. Kontakt možete uspostaviti putem telefona +387 62 772 591 ili putem maila: LGBTIQsigurnakuca@wings-of-hope.ba. Više informacija o sigurnoj kući možete pronaći na <https://wings-of-hope.ba/projects/sigurna-kuca-za-lgbtiq-osobe/>.

Ukoliko Vam je potreban **pravni savjet**, možete se obratiti Sarajevskom otvorenom centru putem telefona **033/551-000**, mobitel: **062/123-561**, Viber ili Whatsapp, ili na mail: pravno-savjetovanje@soc.ba. Za **psihološko savjetovanje** obratite se na savjetovanje@soc.ba ili putem telefona **062 460 319**.

Za više informacija o LGBTQ osobama u sistemu zaštite od nasilja u porodici posjetite <https://soc.ba/istrazivanje-lgbti-osobe-u-sistemu-zastite-od-nasilja-u-porodici/>.

Izradu publikacije, kroz projekat Protected Within Four Walls: Combating Domestic Violence Against LGBTI People, finansirala je Evropska unija. Stavovi i mišljenja izneseni u ovom tekstu su autorski i ne odražava nužno stavove Evropske unije.

